GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_4$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2^1/_2$ galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 44. Brasiovu 21|9 Iuniu 1877.

Lumea slaviloru.

Dupa „Reform'a" lui Schuselka Nr. 22. 31 Maiu 1877.)

Se intielege de sene, ca nu póte fi vorba despre o lume slavica in intielesu politicu, ci numai in intielesu nationale, limbisticu, culturale preste totu in intielesu etnograficu, cumu e acésta intr'adeveru si la lumea germana. Aceste amendóue lumi nationali se constituescu din semintie, care sunt dupa origine si dupa limba mai multu séu mai pucinu asemene, séu celu pucinu rudite, ér' in caracteru, in desvoltarea loru istorica sunt diverse unele de altele. Unu panslavismu politicu este intocma utopia, cá si unu pangermanismu politicu. Aceste ambe grupe de popóre, n'au formatu nici-odata o unitate politica si neci nu voru forma neci-odata o asemene unitate. Ele au fostu totu-deuna impartite in staturi diverse, care nu arareori au fostu dusmane unele altora. Cu tóte, ca atatu slavii, catu si germanii se tienu de semenți'a indogermana si totusi n'au fostu nici-odata preteni unii cu altii, se combatu si acuma unii pe altii cu arme spirituale, ba mai multu decatu atata, se amenintia in viitoriulu celu mai deaprópe cu unu resboiu ucceritoriu si nimicitoriu. Lumea slaviloru este in aventage multu mai mari decatu cea a germaniloru, cari se cuprindu intr'aceea, ca diverselе semintii slavice sunt multu mai aprópe unele de altele cu limb'a, cu proprietatea caracteristica, cu cultur'a si civilisatiunea, decatu cele germane. Intre unu serbu si intre unu cechu este multu mai pucina diferintia cá intre unu svabu si intre unu svedianu. Ba mai multu decatu atata, intre semintiile slavice este simtiementulu despre origine comuna fórte viu. Originea genetica este multu mai viua in semintiile slavice, decatu in cele germane. Germanismulu comunu este recunoscutu si manifestatu numai de limbistii si istoriografii invetiati ai germaniloru, precandu singuraticele semintii nu sciu mai nimica de elu, pe de alta parte slavismulu comunu 'lu intielege si-lu simte fiesce-care semintia si a patrunsu in tóte pasurele slavismului. Nu e o frase góla, candu se dice, ca toti slavii afara de poloni se intimpina unii pe altii cá frati de unu sange si de o origine. Ei au intr'adeveru unu simtiementu nationalu de frate, ceea ce la germani nu este asia. Englesii si holandesii nu vreau se scia de nemti, ca sunt fratii loru. Danesii ar' si protesta, candu le-ai dice ca sunt frati buni cu germanii. Separatismulu si individualismulu este intre germani cu multu mai mare si mai marcatu, decatu intre slavismu. Scandinavismulu de es. si germanismulu nu se potu intielege de locu, cu atatu mai pucinu se potu iubi, ba, ce e mai multu si mai interessantu, ei stau facia in facia cá dusmani. Ceea ce se numesce astadi lumea germana facia cu lumea slavica se reduce puru si simplu la germanismulu propriu. Germanii au fostu dela inceputulu inceputuriloru dusmani ai slaviloru si sunt si astadi; ei totu-deuna au socotitu, ca sunt chiamati si indreptatiti de a domní asupra slaviloru de ai impila si de ai desnationalisa. Germanii -si iau refugiulu numai de acea la germanismulu vechiu, pentru-cá se se mangaie in spaim'a loru de slavismu si la aparintia se-si dè unu nimbu mai mare. Dér' celelalte sementii germane nici nu sunt aplecate, nici n'au causa de a se teme de slavi si de a urí pe slavi cá germanii; chiaru candu pasiescu undeva englesii in contra Russiei, o facu acésta nu din motive de nationalitate ci din motive materiale utilitarie. In fapta sta in faci'a lumei slavice lumea germana numai singura si ea se afla in mare desaventagiu, pentru-ca e si mai mica si mai slaba, macaru ca este aliata si frate de cruce cu poporulu maghiaru, care, déca ar' poté ar' sórbe pe slavi intr'o lingura de apa si macaru ca maghiarii locuescu globulu maghiaru. Lumea cea mare a slaviloru numera 80,000.000. Polonii firesce n'ar' prea vré se se numere intre slavi, dér' apoi ei nu potu se stè in contra apei, ei séu cauta se innóte pe apa in josu, séu, déca nu, i-si voru afla mórtea in valuri. Deocamdata polonii sunt dusi de russismu, polonii, adeverati poloni nu facu mai multu decatu 9,000.000. Intre ceialalti slavi sunt mai bine de 52,000.000 russi curati, firesce impartiti in mai multe semintii, déra cu trupu si cu sufletu russi. Apoi sunt 5 millióne si jumetate cechi si moravi, preste 5 millióne serbi, mai multu de $3^1/_2$ millióne bulgari, mai 3 millióne slavaci, preste 1 millionu sloveni, 1 millionu croati, 150,000 de sorbi in Lausatia.

Asta e lumea slavica si in contra acestei mari si poternice lumi nationale predica germanii si maghiarii o lupta pentru domnia, ba pentru esistintia séu neesistintia. Ei tractédia lumea acésta de multu si necontenitu intr'unu modu dusmanosu, apasandu si desnationalisandu slavi, cari traiescu cu ei intr'unu statu si impedecandu semintiile slavice independinte in desvoltarea loru naturala, ba mai multu decatu atata, ei in nebuni'a si turbarea loru voiescu cu ori-ce pretiu se mai sustiena imperiulu ottomanu in Europ'a, pentru cá se mai geama popórale slavice de acolo sub domni'a cea rusinósa si ucigatóre a mahometaniloru. Procederea acésta, aprinde mani'a tuturoru slaviloru si destépta in ei reminiscinti'a la tóte cate au suferitu ei din timpurile cele mai vechi pana in diu'a de astadi dela germani, cari ii urescu si voiescu cá se domnésca asupra loru cu ori si ce pretiu.

Scriitorii cei vechi ne spunu, ca cultur'a slaviloru vechi i-si aducea multu cu cultur'a germaniloru vechi, de care nu se póte mira destulu Tacitu si nu o póte din destulu lauda. Déra slavii intreceau in multe privintie pe germani, ca ei fórte de timpuriu se ocupau cu agricultur'a si cu negotiulu, treceau prin cetati si prin sate, ei avura cá si germanii unu cultu desvoltatu cu simulacra, cu sacrificia, si serbatori si o scrisóre unica a loru propria si o poesie fórte bogata populare, prin care intrecu si astadi multe popóra. Viéti'a loru politica se baseaza pe libertatea comuneloru si a semintieloru, de acea se bucura de cea mai mare libertate. Slavii erau in genere poporu pacinicu, déra perióď'a loru resboinica incepe deodata cu emigratiunile cele mari, in cari slavii fura atacati de popóra cuceritórie si scosi din mosi'a loru, pe care o cultivasera cu fórte mare serguintia si iscusintia. Odata era Germani'a boreala de pe langa marea baltica pana la Holstein, locuita numai de slavi si tierile actuale germane Brandenburgu, Marcele, Saxoni'a, atatu provinci'a prussiana, catu si regatulu, partile mijlocie si superióre ale viadrului si territoriulu pana la Elb'a, Sala si Ilmen inca si mai afundu spre apusu erau odata locuite de slavi. Pe tote aceste tienuturi le-au perdutu slavii, ocupandu-le germanii. Germanii parte iau scosu si iau nimicitu cu focu séu sabia, parte iau desnationalisatu cu forti'a. Si Panoni'a, Ungari'a actuala, si Daci'a, Ardealulu de astadi si Romani'a erau odata ocupate de slavi, de unde s'au intinsu pana la marea adriatica si pana la Isontiu, s'au intinsu dupa aceea preste Austri'a, Stiri'a, Carinthi'a si Carnioli'a pana in Tirolu. Asisderea fura odata Bulgari'a, Moesi'a, Iliri'a si Traci'a tieri slavice independente si aceste tienuturi le-au perdutu slavii mai cu totulu, ei fura din ele parte scosi parte nimiciti; si pe unde se mai afla inca, sunt stapaniti de germani, maghiari si de turci. Slavii nu cugeta, cá se reocupe tóte tierile aceste, déra ei voiescu in tienuturile, cari le-au mai remasu, se-si pastredie nationalitatea loru si se o desvoltedie liberu, ei voiescu cá se se despagubésca in alte tienuturi pentru perderile suferite, ei voiescu mai cu séma, cá se scape pe fratii loru de unu sange, cari gemu sub jugulu turciloru, ceea ce nu e numai unu interessu slavicu, ci unu interessu generalu de cultura; ba mai multu decatu atata, acésta o pretinde libertatea, dreptatea si umanitatea, factori fórte poternici pentru caus'a slaviloru meridionali. In nisuinti'a acésta a loru slavii tientescu cu ochii asupra Russiei, prin care slavismulu au ajunsu la o potere universala. In calitatea sa de o potere mare si cumpanitóre in cumpen'a lumii, are Russi'a totu acelesi drepturi si totu acelesi datorintie, cá si celelalte poteri mari nationale, de a apara pe fratii sei de unu sange in contra tuturoru opressoriloru loru, fia aceia turci pagani, fia turci crestini. Russi'a ar' avé totu dreptulu de a face in numele si in interessulu nationalitatii slavice ceea ce au facutu Prussi'a cu poterea s'a propria cu elementulu germanu si ceea ce au facutu Piemontulu pentru interessele nationale italiene cu ajutoriulu franceziloru si alu germaniloru. Totusi Russi'a cea mare si poternica nu voiesce, cá se imitedie esemplulu nemtiloru si alu italieniloru si despre acésta ne asigurédia nu numai prin cuvinte, ci a doveditu si pana acuma prin fapte; Russi'a voiesce simplu se-si sustiena dreptulu seu cá potere nationala slavica, si de aceea simpatisédia cá atare din motive naturale, cu tóte popórale slavice, dupa cumu simpatisédia si celelalte poteri nationali, cu popórele ce sunt rudite cu ele, si voiesce cá se scape pe slavii meridionali din manile turciloru ottomani, cari i-au supusu fora de nici-unu dreptu si iau maltratatu in modulu celu mai barbaru preste 400 de ani. Pentru atare lupta eliberatória s'ar' ridicá si Germani'a si Franci'a si Angli'a, candu ar' geme sub jugulu celu barbaru alu turciloru, semintii germane, francese si englese, ba mai multu decatu atata, intr'o atare impregiurare, poterile pomenite de multu ar' fi trasu sabi'a in contra ottomaniloru, si ar' fi curatitu din Europ'a imperiulu semilunei. Dér' fiindu-ca e vorb'a numai de slavi, de aceea germanii cu maghiarii odata cu capulu nu vreau se se redice Slavie mici si Russi'a se faca, cá dreptulu nationale se-si capete dreptulu seu si acésta o facu aceste dóue elemente din ur'a cea neimpacata si din zelotipia catra slavismu, catu si de fric'a si spaim'a cea mare, care o ducu de slavismu. Maghiarii de dra-

gulu turciloru ottomani provóca tóta lumea slavica la o lupta pe viétia si pe mórte.

Prin acésta politica nedrépta, afurisita si brutala potu se produca nemtii si rass'a anglo-germana prieten'a turciloru in tovarasia cu maghiarii lunatici tocmai aceea, de ce se temu mai multu si ce voiescu ei se inadusiésca, adeca ca lumea slavica, care acuma e unita numai cu spiritulu si cu anim'a se se prefaca intr' adeveru intr'o lume resboinica politica si se se ridice cu micu cu mare la o lupta nationala decisiva. Atunci ar' fi adusu numitele popóre dusmane ale russiloru, care se lauda, ca stau in fruntea civilisatiunei, o perioda de barbaria selbatica preste Europ'a, in urm'a careia séu ar' apune lumea russo-slavica séu maghiaro-germana. Ruinele unei séu celeilalte lumi ar' sta cá petele cele mai urite si monumentele de blastemu ale dileloru nóstre. Dieu, déca maghiarii voru purcede totu pe drumulu, pe care au mersu pana acuma si voru inpila si calca in pitióre pe slavii, cari se afla din darulu lui Ddieu cu densii sub corón'a sf. Stefanu, atunci va vení colossulu nordului mai tempuriu séu mai tardiu si asupra loru, si se-si insemnedie maghiarii fórte bine, ca russulu iea actu de tóte actele, de tóte insultele si de tóte balacariturele, ce le vomédia diurnalistic'a maghiara asupra muscaliloru, eliberatorii crestiniloru de sub jugulu ottomanu. Ei tienu minte fórte bine tóte cate li se arunca in facia cu atata cutediantia si cu atata nerusinare de diurnalele turciloru crestini si candu va vení implinirea vremei le voru intórce sumetiloru maghiari cu vervu si indesatu, pentru-ca dice scriptur'a: pe celu ce voiesce Ddieu se-lu pérda si se-lu umilésca -lu orbesce si'i iea mintea, cá se nu védia prapastea, care sta cu gur'a deschisa, cá se-lu inghitia!

Brasiovu, in 8/20 Iuniu st. n.

Interpellatiunile in camer'a Ungariei, adressate guvernului in caus'a resbelului orientalu, nu mai au capetu. Bietulu Tisza abiá a apucatu in sied. dela 16 Iuniu se respunda lui Irányi, lui Simonyi si la altii, ca guvernulu maghiaru nu numai ca n'a potutu se impedece pe russi, cá se tréca preste Prutu si dupa aceea preste Oltu, ci va trebuí se privésca cu manile in sinu la russi si romani, candu voru trece si preste Dunare, ba ce e si mai multu dlu Tisza a spus'o verde, ca guvernulu maghiaru nice atat'a nu póte impedecá, cá russii se nu-si fabrice torpilele in Fiume, adeca in sinulu statului maghiaru, — abiá a datu, dicu, dlu Tisza acestu respunsu si indata dupa aceea unu baronu cu numele K a a s 'lu interpellà de nou, ca nu baga de séma ca resbelulu russo-turcu este oper'a propagandei slave? nu vede dsa, ca interessele monarchiei austro-maghiare suntu periclitate prin conventiunea Romaniei cu Russi'a si prin proclamarea independintiei Romaniei? facut'a dsa passi, cá Serbi'a se nu intre in resbelu, éra la casu candu totusi ar' intrá, atunci se intre si honvedii in Serbi'a? apoi ingrigitu-s'a dlu Tisza, cá Bulgari'a se nu devina tiéra autonoma, libera si independinte? — Interpellantii sciu, ca dlu Tisza nu póte se le dè respunsu multiumitoriu, inse scópulu loru este se sparia cu gur'a pe guvernu si Domnitoriu, cá se pornésca armat'a la perire; pen ru aceea ei 'si lauda acumu armat'a austriaca, dicundu, ca e cea mai buna armata din lume, cu tóte ca nu de multu sustineau, ca pentru acea armata n'ar' mai trebuí se dè nice unu banu, ci se sacrifice totulu numai pentru honvedi,

Prin acésta tactica camer'a maghiara ajutata de diurnalistica va esoperá celu multu atat'a, ca va silí pe dlu Tisza se se retraga dela guvernu, inse nice decatu nu va poté castigá pe Domnitoriu pentru planurile sale perniciόse, ca-ci „Nat. Ztg“, organulu dlui Bismark are cuventu candu dice, ca imperatorele Franciscu Iosifu nu va poté se implinésca dorintiele unguriloru, deórace acele ducu monarchi'a austriaca la disolutiune. Mai curendu se va intemplá, cá imperatulu Franciscu Iosifu se rumpa tóte legaturile dualistice, decatu se-si pornésca armat'a contra Russiei. — Dér' se trecemu la cele esterne, ca-ci acasa ne cunóscemu ómenii si scimu ce platescu.

* * *

De candu scirile din Romani'a au devenitu mai sporadice din causa, cá se nu se tratedie miscarile ostirei russe si romane, de atunci foile maghiare scornescu cele mai inpertinente mintiuni. Asiá intre altele spunu, ca Brateanu si Cogalniceanu cu totu sistemulu si politic'a loru au se cada si in loculu loru are se vina I. Ghica, Boierescu, Florescu etc. Cine e flamandu, panea i este in gandu. Credemu ca domnii unguri dorescu caderea ministeriului actualu din Bucuresci, inse fia securi, ca mai curendu va cadé Andrassy cu sistemulu dualisticu, decatu Brateanu si Cogalniceanu cu sistemulu si politic'a loru.

— Senatulu romanu inca a primitu legea pentru introducerea baniloru de harthia in suma de 30 millióne garantate cu bunuri de ale statului in valóre de 60 millióne. Pana la anu 1880 acesti bani voru fi érasi scosi din cerculatiune.

Imperatoriulu Russiei, impreuna cu marii Duci a sositu in 3 Iuniu la orele $5\frac{3}{4}$ din Ploiesci la gar'a dela Cotroceni, unde a fostu primitu de Domnitoriulu si Dómn'a si de Cas'a civila si militara domnésca. Imperatulu si August'a sa familia a luatu prandiulu cu Mariile Loru in gradin'a dela Cotroceni si suita imperiala a pranditu totu in gradina cu cas'a domnésca. Dupa prandiu, augustii óspeti au facutu o preamblare in gradina, ascultandu unu frumosu choru cantatu de elevele asilului Elen'a-Dómn'a, dupa care Maj. S'a si Altetiele loru imperiale au luatu ceaiulu cu Mariile Loru in salonulu reseidintiei de véra, unde au petrecutu pana la orele 9 sér'a, candu imperatulu, recondusu de Mariile Loru pana la gar'a dela Cotroceni, s'a reintorsu la Ploiesci.

— Milanu principele Serbiei a sositu la Bucuresci in 3/15 Iuniu sér'a. A doua di a plecatu la Ploiesci se se presente imperatorelui russu si dupa aceea s'a intorsu érasi in capitalea romana, unde a avutu intelnire si cu principele Carolu.

— Adunarea nationala serba este convocata la Cragujevatiu pe 1 Iuliu. Se asecura, ca indata dupa deschiderea adunarei se va proclamá independenti'a Serbiei. Cumca acést'a se va intemplá, nu incape nice o indoiéla.

— Corpurile legiuitórie francese s'au intrunitu in 16 Iuniu. Primulu ministru Broglie a cetitu in senatu mesagiulu luì Mac-Mahon, care dice, ca presiedintele republicei in intielegere cu senatulu, are dreptu se disólve camer'a deputatiloru, si de acestu dreptu este astadi silitu se se folosésca, deórace astadi nice unu ministeriu nu póte sta la potere, déca nu va pactá cu radicalii, inse asemeni pactari presiedintele nu mai póte aprobá, pentru aceea va trebuí se faca nou apelu la natiune si crede, ca acést'a i va da dreptu. Senatulu a decisu, cá cererea presiedintelui se se discuta mai antaiu de catra comissiuni si dupa aceea in plenulu senatului. — Acésta intentiune a presiedintelui s'a notificatu si camerei, care a primitu a discute o interpellatiune despre directiunea politica a guvernului. — Republicanii nu suntu contra disolverei camerei, pentru ca ei sciu, ca la alegerile noue voru esí mai numerosi din urnele electorali.

— Foile anglese vorbescu despre asecurari, ce guvernulu din Londonu le-a capetatu dela Russi'a, ca adeca acésta va respectá nu numai canalulu de Suez si Egiptulu, ci va evitá si ocuparea Constantinopolei si a Dardaneleloru, cá se nu vina in conflictu cu interessele Angliei.

— Scirile nefavorabile de pre campulu resbelului au facutu se se produca in Constantinopole o mare nemultiumire. Se dice, ca acolo se facu arestari in fia-care di, pentru ca esiste o conjuratiune, care vrè se trantésca pe sultanu cu totu guvernulu seu.

Resbelulu. Cortelulu generalu dela Ploiesci s'a stramutatu la Alexandri'a. Trecerea preste Dunare nu s'a efeptuitu inca, inse chiaru „Romanulu“, care dice ca dela elu se nu asteptamu sciri despre resbelu, ne spune ca pregatirile sunt gat'a si trecerea iminenta. Intr'aceste turcii au tempu se se laude cu aceea, ca russii au incercatu se tréca Dunarea pe la Brail'a si pe la Rusciucu si au fostu respinsi. Adeverulu este, ca russii au facutu ore-cari demonstratiuni de trecere pe la acele locuri, inse numai, cá se amagiésca pe turci si se-i tiena in incordare.

— O scire electrica dela 16 Iuniu a diariului „D. Ztg.“ din Vien'a spune, ca vr'o 20—30 mii de turci au voitu se tréca Dunarea, si ca au fostu respinsi cu m a r e b r a v u r a de catra r o m a n i. Acésta scire se vediura necessitate si diurnalele maghiare a o inregistrá.

— Se dice, ca cabinetulu austriacu face cele mai mari incordari pe cale diplomatica, cá se nu lase ostirea romana se tréca Dunarea, pentru-ca atunci romanii din Austri'a ar' prinde coragiu si i-ar' face mare greutati intru sustienerea ordinei si a liniscei publice. Precandu inse Gorciacoff ar' fi inclinatu se ascultare cabinetului austriacu, pre atunci archiducele Nicolae se intrepune cu totu de adinsulu pentru óstea romana dicundu, ca elu pune mare pretiu pe cooperarea unei ostiri atatu de brave, cumu e ostirea romana. Acésta cestiune pare a nu se fi resolvitu inca, dér' va trebuí se se resólve dupa cumu voiesce guvernulu si ostirea romana. —

— Ministrulu Cogalniceanu a notificatu poteriloru europene, ca in tienuturile Romaniei ocupate de armata s'a proclamatu starea de assediu si ca toti individii suspecti se voru arestá si luá in cercetare, apoi fia ei supusii ori-carui statu strainu. In urm'a acést'a s'au si facutu in dilele trecute mai multe arestari de spioni si s'au scosu din tiéra chiaru si mai multi corespondenti ai diurnaleloru maghiare.

— Din Armeni'a se anuncia, ca la Cars au avutu locu nisce lupte sangerόse, alu caroru resultatu nu este inca cunoscutu. Resultatulu este fora indoiéla in favórea russiloru, ca-ci o scire din Erzerum ne spune, cá — consululu persianu de acolo a provocatu pe toti supusii sei, cá se se departedie, deórace in curendu armat'a russa are se incongiure si acestu orasiu.

— Din Muntenegru se anuncia, ca precandu armat'a muntenegrina concentrata s'a aruncatu cu tóta poterea asupra lui Mehemed Ali, care comandá 15 mii turci, si l'au batutu cu deseversire la Vossoievici, pre atunci turcii s'au folositu de ocasiune si au proviantatu Nicsiciulu fora lupta. — In diu'a urmatóri'a turcii fura alungati pana la Danilovgrad si Spux.

Justitia! Unde esti, unde se te cautu?

Pare-mi-se, ca dd. aperatori ai justitiei maghiare din Dev'a, s'au camu superatu pe „Gazeta“, pentru-ca s'a incumetatu a vorbí despre justiti'a maghiara adeverulu puru si simplu. Póte ca dloru au asteptatu, cá, dupa-ce tóta diaristic'a maghiara defaima justiti'a, „Gazeta“ se faca pe advocatulu ei si se o apere. Ce se dici, minuni se intempla, vedemu cate un'a mai pe tóta diu'a.

Eu nu voiu se trecu de aperatoriu alu „Gazetei“, ca-ci ea s'a defendatu si se va defendá de cate ori va fi trebuintia, si inca b a r b a t e s c e. Singuru din petrecere voiu reproduce unu documentu dupa unu textu maghiaru si inca officiosu, care nu se póte botesá de calumnia, ca-ci cuprinde singuru si singuru date officióse. Si cá se nu o patiescu cu d. procuroru reg. cá si altii, se me iè la „preventiva“, din capulu locului 'lu indreptu la foi'a maghiara „Közigazgatási lapok“ (foii administrative) din 28 Febr. a. c. Nr. 9, unde sub subscrierea „Török Bertalan megyei főjegző“, vá cetí urmatóriale:

„E cunoscutu, ca pana la pasirea in vigóre a art. de lege 53 si 55 din 1871 causele de limitatiune (dreptulu carciumaritului, pasiunatului, lemnaritului etc.) cu privire la tienerea statului quo ante 1848, se decideau prin officiolatele municipali, ad. pe cale administrativa, ér' intrebarile de dreptu, prin tribunalele de comitatu. Asia s'a intemplatu, ca fostii iobagi din Cergaulu micu, com. Albei-inferiore, inca la a. 1862 au promovatu o cerere la tribunalulu din Aiudu, cá facia cu fostii domni pamentesci se li se recunósca folosinti'a dreptului de lemnaritu. Tribunalulu, fiindu vorba de tienerea statului quo ante 1848, in a. 1864 transpune cererea la officiolatulu de comitatu. Officiolatulu dupa pertractari indelungate (more patrio) traganate prin multime de recurse, tandem in 5 Ianuariu 1869 sub Nr. 4964 ex 1867 decide: „Fostii domni pamentesci sunt indatorati a da fostiloru iobagi dupa fia-care di de lucru (slujba) de septemana cate unu caru de lemne si cate 100 pari de vinee.“ Acést'a decissiune inaintata prin recursu, o intaresce reg. ministru de interne in 5 Iuliu 1869 sub Nr. 12821, si conformu acesteia fostii iobagi din Cergaulu micu, incependu din 1869 (dupa 7 ani dela cererea promovata) pana in 1872 (ad. in restempu de 4 ani), au si capetatu competintia de lemne. Dér' in a. 1873 v.-comitele indrumédia pe pretorele din Blasiu, cá conformu art. de lege 53 din a. 1871 §. 87 si art. de lege 55 din acelasi anu §. 28 se indrepte pe Cergaiani in privinti'a estra-

darei competintiei de lemne la respectiv'a judecatoria. Cergaianii recurgu la v.-comite, acest'a sub Nr. 6771 ex 1874 le reindrépta cererea. Cergaianii facu recursu impreunatu cu plansóre de nulitate la ministru de interne, care in 17 Febr. 1875 sub Nr. 2997 intaresce decissiunea vicecomitelui (ad. Cergaianii se-si caute acumu n o r o c u l u, dá n o r o c u l u nu d r e p t u l u, pe alta cale, dela Pontiu la Pilatu apoi la Caiafa, si dupa-ce ia perendatu pe toti, se incépa de nou, cá din nou se-si auda: Vinovati suntu. — Advocatulu loru Morscher recurge la judecatori'a din Blasiu; acést'a aflandu-se incompetenta le reiépta cererea, se face recursu la curi'a reg. cá curte de cassatiune, carea in 20 Aprile 1876 sub Nr. 6132 asisderea reiépta cererea din motivele urmatórie: „plansórea de nulitate se reiépta, pentru-ca sub p r e s t a t i u n i d o m i n a l e, cari suntu de a se execua pe cale sumaria in intielesulu §-lui 87 liniamentulu 2 a art. de lege 53 din 1871, se intielegu a c e l e prestatiuni, cu cari datorédia fostii iobagi fostiloru domni pamentesci, dér' nu se intielegu a c e l e competintie de pasiunatu séu lemnaritu, cari le-au folositu fostii iobagi pana la 1848 din padurile domnesci etc. (ad. judecatoriile in intielesulu art. de lege citatu, sunt competente a execua pe fostii iobagi facia cu pretensiunile domnesci, dér' nu si viceversa). Advocatulu Cergaianiloru cu provocare la decissiunea curiei de nou recurge la v.-comite; acesta, fiindu-ca decissiunea ministrului de interne de sub Nr. 2997 ex 1875 devenise in potere de dreptu, pe lunga descrierea lucrului pe largu, cere inviatiune dela ministru, se-i spuna ad., ca ce e acumu de facutu. Ministrulu de interne sub datulu 17 Dec. 1876 Nr. 53,052 rescrie: „Se rescrie univertitatii de comitatu, ca, dupa-ce tóte causele, ce obvinu din referintiele ce au sustatu intre fostii domni pamentesci si fostii loru iobagi, in urm'a art. de lege 53, 54 si 55 din a. 1871, se tienu de competenti'a tribunaleloru, cererei presente, respective concederei executiunei pe cale administrativa, n u i se da locu; de altumentrea se observédia, ca, de si se dice in decissiunea curiei de sub Nr. 6132, ca astufeliu de cause nu se potu execua pe cale sumaria, de aci totusi nu urmédia, ca a d i s p u n e in astufeliu de cause, tribunalele preste totu ar' fi incompetente" (ad. deregatoriile politice nu suntu chiamate a execua pe domni in favorulu iobagiloru, pe iobagi inse in favorulu d-loru da.)

Dupa enumerarea acestoru date protonotariulu T. B. apoi inchiae cu urmatóriele: „E cu nepotentia, cá se nu defaimamu (korholnunk) scaderile si obscuritatea art. de lege 53 din 1871 (si óre cate legi din cele faurite, incependu din a. 1868 pana astadi, sunt mai chiare si mai necomplicate?) A c e s t u c a s u **inca** a t e s t é d i a s l a b i t i u n e a c o d i f i c a t i u n e i n ó s t r e d i n t e m p u l u m a i r e c e n t u, si ne admonédia, cá pre venitoriu se fimu cu mai mare precautiune, se studeamu mai cu temeiu relatiunile." —

Asia dloru, aceste sunt date officióse. Óre mai potemu laudá justiti'a maghiara? Veti mai avé nasu a atacá „Gazeta" pentru justiti'a maghiara? Iustitia! unde esti? unde se te cautu?

Ce se faca acumu Cergaianii? dupa unu restempu de 28 ani se incépa ér' processu de nou? Fia-care-si póte inchipuí, cate spese voru fi avutu incependu din 1862 pana in 1877. Dér' daun'a? Se dicemu, ca in Cergaulu micu se afla 100 fosti iobagi — si atatia sunt; — se dicemu mai incolo, ca fia-care a facutu pana la 1848 singuru 2 dile de slujba pe septemana — cu tóte ca cei mai multi au facutu cate 4 — prin urmare la 100 insi compete celu pucinu pe anu 200 carra de lemne si 20,000 pari de vinee; se luamu pretiulu unui caru de lemne singuru cu cate 2 fl. v. a. 200 cara facu 400 fl., ér' sut'a de pari se o luamu cu 50 cr., 20,000 pari facu 100 fl., asia au dauna Cergaianii pe anu celu pucinu 500 fl., ér' pe 24 ani — ca-ci in 4 ani au capetatu lemne — 12,000 fl. v. a. Cine-i va desdauná? Vedeti ca dupa l e g e (?) tribunalele nu sunt competente, deregatori'a politica n'are dreptu de a le execua competenti'a u n 'a - d a t a r e c u n o s c u t a prin decissiune formala, devenita in potere de dreptu.

Eu totusi me incumetu a consiliá pe d. adv. Morscher, cá, dupa-ce nici curi'a nici ministrulu de interne, cu provocare la un'a si aceeasi lege, nu-i potu aratá calea cea adeverata, nu-si crutie ostenél'a, mérga pana la Dev'a — si domnii de acolo de buna séma ei voru spune, 'lu voru invetiá ce are de a face.

Si acumu se ve spunu o noutate. In Aiudu incependu din Martiu ésa un'a fóia economica etc. sub numire „N.-Enyedi lapok", ce platesce, inca nu sciu, dér' intre varietati stá si unu atestatu de „buna educatiune", titul'a atestatului e: „egy szép mákvirág" (o flóre frumósa de macu, ad. hotiu micu), apoi spune, ca unu studente din Aiudu de a II. classa intr'unu restempu mai indelungatu a totu panditu dupa portatoriulu de epistole, cate epistole veniea la unii si alti studenti cu bani, tote le luá, subscriea recepis'a, firesce cu nume falsu, bani-i mancá, epistolele le nimicea, in urma fù descoperitu cu pitularea unui orologiu. Directiunea scolaria 'lu eliminedie, incunoscintiédie parintii si politi'a, acumu studentele e incarceratu. Acest'a e faptulu. Dér' gazetariulu náibe-i se mira, de unde a invetiatu acelu pruncu atat'a rafinaria? si dice: „n u m'a s i m i r á, d e c u m v a a r' f i a m b l a t u i n s c ó l e l e d i n P e s t a" (ad. ce se invétia in Pest'a?) Apoi inchiaie: „a c e s t u p r u n c u p ó t e d e v e n í i n c a o m u m a r e" (póte dóra finantiariu in cutare tiéra fora de bani si fora de creditu?)

Orasti'a, la 12. Iuniu 1877. st. n.

. . . Eri la 8 óre s'a indeplinitu unu nou actu politicu, ce va casiuná multu sange reu dlui C. Tisza, dér' cine e de vina, déca Esc. nu póte face cu romanii cea ce ar' voí? . . . . . Se vedemu pe scurtu decursulu alegerii de eri.

Inainte de tóte inse amu se observu, ca inteleginti'a romana din acestu scaunu, nu a intrelasatu neci unu momentu, pentru a urmarí cu atentiune vointi'a celoru ce totu de un'a au facutu mistificari, si deci, lucrandu in contielegere, si au datu tóta trud'a, de a nu lasá caus'a blamata prin nescai taia-fuga.

Si acést'a a fostu in dreptu se o faca, ca-ci atentatele se pregateau in ascunsu si cu multa diplomatia. — In urmarea acést'a, cei indreptati, s'au consultatu, au decisu si au facutu precumu au crediutu, ca va fi mai bine.

Se se scia, ca lupt'a si asta-data a fostu mare si grea, ca-ci tóte actiunile celoru de susu erau misteriós e, din ce causa nime nu se sciá orientá cu siguritate.

Indata din procedur'a vice comitelui Szeredai Ignátz, relativa la loculu si tempulu de alegere, s'au potutu vedé apucaturile tendentióse. — Anume representantii din acestu cercu, au isbutitu a aduce unu conclusu in comissiunea permanenta, intielesulu caruiá esiá intru acolo, ca dlu ministru Tisza a lucratu fórte ilegalu concrediendu ordonarea alegerii comissiunei permanente si nu comissiunei alegatórie din cerculu electoralu alu scaunului Orastiei.

Vice comitele a comunicatu conclusulu comissiunei cent. cu dlu ministru pe cale telegrafica, de unde respunsulu desaprobatoriu inca a venitu totu pe acea cale si totu pe acea cale s'a lucratu mai departe, si asia tempulu a fostu scurtu.

In diu'a alegerii, (11 Iunie) comun'a Romosu éra devení impopolata si viala.

Din fia-care comuna a cercului au fostu alegatori.

Sosindu presiedintele alegerii si incependu-si tréb'a sa, 15 alegatori romani, din precautiune, au insinuatu cá candidatu, pre dlu dr. Avramu T i n c u, advocatu in Orasti'a.

La acést'a veste, cei ce póte au avutu alte planuri séu angagiamente, au devenitu muti si rusînati, se facura nevediuti ducundu trist'a veste si celoru din tufe. . . . .

Din acelu momentu nu se mai vediù neci unu speculantu.

Trecundu terminulu legalu, in care poteau se se faca si alte candidari, presiedintele grabí, a inchiá actulu alegerii, dechiarandu pre dlu Dr. A. T i n c u de deputatu alu cercului alu douile din scaunulu Orastiei.

Acestu cercu electoralu are la 226 alegatori, dintre cari abiá 1/5 suntu straini.

La alegerea presenta au fostu peste 120 de alegatori romani, lipsindu numai aceiá, caror'a nu le mirósa a placinte aponiane. . . . .

Finindu-se astfeliu alegerea — déca se póte numí atare — cei de unu gandu se intrunira, dupa datina — la unu scaunu de odihna si unu paharu de vinu.

Erá lucru serbatorescu petrecerea sincera a poporului impreuna cu intelegenti'a sa. — Firesce nu au lipsitu neci toastele insufletitórie pentru nou alesulu, alegatori si fratietate.

S'a golitu pocale si intru sanetatea si lung'a viétia a veteranului nostru publicistu si luminatoriu in dile grele, dlu G. Baritiu si inca in dóua chipuri, in prosa si in versuri poporale. Asemenea ni-a placutu toastulu unui tieranu pentru intelegintia.

Romosienii s'au destinsu prin pretinésc'a primire a confratiloru din giuru, ingrigindu-se de vreme, cá cei din vecinatatea loru se fia provediuti cu tóte. — Ordinea a fostu esemplaria.

Dupa amédi o deputatiune din partea alegatoriloru a presentatu mandatulu in Orastia dlui Dr. A. Tincu, care l'a si primitu, promitiendu de nou, a nu perde din vedere detori'a sa cá representante, pastrandu cu scumpetate increderea pusa in dsa si a remané firmu la principiele, pe care i s'a offeritu si datu mandatulu.

Speramu deci, ca dlu Dr. A. Tincu, va sci ce este opiniunea natiunei si ce este chiamarea si detorinti'a dsale in aste dile de gré proba.

Lasu altor'a a se ocupá de acestu actu mai cu de amenuntulu si inchieiu dicundu „se fia intr'unu momentu bunu!" △

Alb'a-Iuli'a 15 Iuniu 1877.

In urmarea ordinatiunei ministeriului maghiaru nefiindu permissa constituirea de comitete pentru ajutorarea fratiloru ostasi romani din Romani'a libera, si asia propusulu dameloru romane din locu de a constituí unu atare comitetu inca remanendu nerealisaveru, sub-scrisele, fia-care in parte, bassate de o parte totu pe mentionat'a ordinatiune ministeriala, care nu interdice collectari prin persóne singuratice, de alta-parte inse petrunse de simtiulu fratiescu si umanitariu in caus'a ostasiului romanu ranitu, ne-amu decisu a deschide separatu cate o lista de subscriere pentru contribuiri atatu in bani catu si scame si bandagie, circulandu aceste liste aci in locu si pe catu se va poté si in giuru, si administrandu offertele incurse la loculu competinte, precumu la tempulu seu dandu si socóta publica in foile nóstre nationale.

Aducundu acésta la cunoscintia publica o facemu in speranti'a aceea, ca in alinarea ranei vulneratului ostasiu romanu luptatoriu pentru caus'a drépta nationala in acésta santa datorintia deosebitu a femeii romane vomu avé consocie catu mai multe si in tóte partile locuite de romani.

E u f r o s i n'a C i r l e a
E u f e m i' a P i p o s i u

R o m a n i 'a.

B u c u r e s c i, 5/17 Iuniu.

Se nu puneti nici-unu pretiu pe scorniturile diareloru straine despre operatiunile de loculu si tempulu trecerei armateloru preste Dunare, ca-ci suntu numai vorbe in ventu. Totulu e, cumu trebuie se fia: celu mai strictu secretu si ori-care ar' cutedia se-lu descopere, ar' pati-o cá spionulu Fried. Kraut, prinsu, convinsu si impuscatu la Ploiesci, nici corespondentii straini, petrecatori la turci in Bulgari'a, nu sciu nimicu positivu; diferenti'a e numai, ca turcii îi indópa cu minciuni, spre a se duce atentiunea lumei prin trensii, candu din contra russii nu le spunu nimicu, nici alba nici négra, si-i tienu dela ei in órecare distantia respectuósa, bá mi-se pare ca pe unii ii voru si departá cu totulu, ca au piele de bivolu pe faci'a loru. Romanii, sciti dv., le spunu multe verdi si uscate, si cu tóte acele nu le-au spusu nimicu pe lume din ceea ce voiescu ei se scia.

Ei implura lumea cu faim'a, ca militi'a nóstra territoriala se va tramite acasa, éra armat'a nóstra de linia, cata are se fia tienuta pe pitioru de bataia, se va reduce numai la 45 de mii. Nu sciu nimicu; déra acestu lucru se póte intempla prea usioru. Ceea ce potemu scí in totu fórte de siguru este, ca unu corpu de 45 mii ostasi alesi, flórea junimei nóstre, bine inbracata si mai bine nutrita, ar' fi un'a potere si unu ajutoriu fórte respectabile dela mic'a Romania. Ce vreti? In bellulu orientale dela Crime'a statulu celu giganticu Angli'a, nici odata nu avuse mai multi cá 65 mii de soldati, déra alesi unulu cá unulu, platiti si nutriti fórte bine, cá nicairi in alte staturi. Miculu Piemontu participase la aceeasi campania numai cu 15 mii de ostasi italiani ai sei bine alesi; éra poterile confederate 'iau fostu fórte recunoscutórie pentru acelu ajutoriu; totu-odata óstea italiana castiga multu in prestigiulu seu, ca se batù alaturea cu armatele unoru poteri de intaiulu rangu in contr'a alteia din cele mai mari, si asia i-se cunoscù dreptulu de a participá — in mani'a Austriei,

la congresulu dela Parisu prin genialele sen representante comitele Cavour, care apoi sciu se prepare si se castige spiritele in favórea Italiei.

Diariele austro-ungurescí incepu a salta de bucuria, inainte de a li-se face musica, dicundu, ca Russi'a nu sufere, cá óstea romana se tréca Dunarea, mai alesu din caus'a, cá acea trecere se nu-i sara in nasu dlui Andrássy, Tisza et consortes. Nici acésta eventualitate nu e data la toba; nu scimu, n'amu auditu. Unu lucru inse póte se-lu védia si orbulu, 45 mii de ostasi romani cu puscile intinse, cu tunurile cascandu gurile de focu dela gur'a Oltului (Turnu-Magurele) pana susu la Severinu va tiené pe 40 — 50 mii de turci cá primiti pe malulu dreptu alu Dunarei dela Nicopole pana dincolo de Vidinu, cá se nu póta participá nici unu batalionu la operatiunile cele mari ale grosului armatei turcesci contr'a Russiei: Acésta specie de ajutoriu indirectu, ce ar' dá Romani'a armatei russesci, va avé in ochii celoru ce cunoscu alte campanii din trecutu, valóre atatu mai mare, cu catu este sciutu, ca alta-data, candu Romani'a nu avea armata, pana candu óstea russésca ajungea catra Bucuresci, turcii trecundu Dunarea pe la Calafatu se fortificá in acea positiune minunata, de unde apoi ocupandu Craiov'a si tóta Olteni'a, o devastá cu focu si feru, ajungea pana la Oltu si amerintiá pe russi in cóste, in arip'a dréptа. Cá se mai póta opera turcii in Olteni'a, fia si numai cá in 1854, candu ocupasera Calafatulu, ar' trebuí se sfarme mai antaiu nu numai corpulu romanescu de 45 mii, ci tóta armat'a romanésca, pentru-ca in acelu casu restulu reserveloru si militi'a territoriale ar' fi chiamate érasi sub stendardele loru; éra pana atunci s'ar' crutia multe millióne pentru thesaurulu tierei, ca-ci dv. sciti, ca trupele nóstre ne costa pe fia-care di celu pucinu 200 mii de franci.

Se punemu inse, ca turcii strimtorati de russi ar' renuntia definitivu la planulu de a trece Dunarea si a se bate cu romanii, chiaru si in acestu casu corpulu romanescu va fi de mare folosu pentru russi, cari n'au uitatu nici decumu portarea Austriei din a. 1854 si atata ve pociu asigura, ca ei iau ad notam tóta portarea unguriloru dv. In acestu casu ostea nóstra ar' avé a face cu „honvedii". Ei, bine, officierii nostri róga de multu pe Ddieu, cá se le dea ocasiune de a face cunoscintia facia la facia, peptu la peptu, cu domnisiorii vostri, cari se lauda, ca voru vení cá se ne invetie a fugí mancandu pamentu de inaintea caciuleloru rosii. Dómne, adu'i in muntii nostri, cá se'i vedemu si noi, se le facemu aici quartire pentru eternitate si se le cante preutii nostri vecinic'a pomenire.

— Mórtea fostului professoru si directoru, membru alu societatici academice Ioanu Maximu, unulu din cei mai demni barbati, a produsu inpressiunea dororósa in tóte classile locuitoriloru. Fiiu de preutu, din una comuna moldovéna de lenga Siretu, studeatu in liceulu S. Sava si la Parisu, professoru de inainte de 1848, unulu din cei mai buni filologi, romanu inflacaratu, caracteru integru, a lasatu in doliu nu numai familí'a sa, care este una din cele de modellu, ci si unu fórte mare numeru de individi, cari au se'i multiamesca repausatului progressulu in sciintie si multi din ei desvoltarea sentiementeloru nationali si patriotice. Maximu erá de constitutiune fisica sanetósa, care promittea viétia catu de lunga, avea traiu regulatu, dóra laborea sa estraordinaria, intensiva pana la escessu in compunerea dictionariului academicu, ei ruiná sanetatea fisica in acesti 6 ani din urma intru atata, catu mai pe urma suferi si alterare in creri. Zelulu escesivu pentru natiune a ucisu si pe acestu membru alu societatiei academice, cá pe Eliadu, cá pe Munteanu si pe Alecu Hormuzache, Al. Papiu. —

Domnule Redactore!

Citii in „Romanulu" dela 26 Maiu, unu articulu din diarulu maghiaru „Kelet", care cauta a esplicá faptulu eroicu alu dissolvarii comitatului de femei romane din Sabiu, aratandu motivele, pe cari se baséza acea dissolvare. Nu sciu déca esista o anima romana, care n'a trasaritu de indignatiune, citindu acele linii pline de meprisu si lipsite de ori ce curtoasie pentru natiunea romana.

Este unu ce de neintielesu, cá o autoritate, apartienendu Europei civilisate, se vina in seculuIu alu XIX-lea a se opune unei congregatiuni filantropice, dirigiata de femei, si se o gasésca periculósa. Acésta ne da o trista idea de puterea maghiara, si reamintesce panic'a ce simtu copii, cari trecundu sér'a prin o padure, se inspaimenta de umbr'a fia-carui tufisiu, si cadu morti de frica déca hain'a le remane acatiata de vreo ramura, crediendu, ca-i retiene cineva. Totu asia se inspaimantara si maghiarii de nesce dómne romane, cari voira a constitui unu comitetu pentru a tramite scama si bandagie fratiloru loru din Romani'a.

Crediura ei óre, ca prin acea dissolvare voru opri simpathiile romaniloru de dincolo de Carpati de a sbura spre fratii loru de dincóce; lacrimile loru de bucuria de a curge pentru victoriele drapelului romanu?

Nu, acésta nu se póte, fiindu-ca nu esista neci o autoritate omenésca, care se póta reglementa batai'a animei, fiindu-ca neci o autoritate fia chiaru si cea maghiara, nu póte opri pe Romani de a vorbi romanesce, de a iubi romanesce, de a lucrá romanesce!

Diariulu „Kelet", numesce pe ómenii nostri de statu rebeli si sperjuri. Lumea cunósce in destulu ultimile evenimente, pentru cá aceste cuvinte se nu mai aiba nevoie de qualificatiune..... Mai adauge ceva despre knutulu muscalescu. Numai cei ce cunoscu conditiunile de esistentia ale Romaniloru din Transilvani'a si Ungari'a, potu gasí, ca nu tocmai maghiarii ar' trebui se se indignedie de knutulu muscalescu.....

Multu amabilulu diaru „Kelet", ne tratédia de rebeli si feloni. Aceste espressiuni pórta cu densele unu parfumu din mediulu evu, care poté fi gustatu in tempulu, pe candu erau seniori si servi...... dér' care si-a perdutu valórea, decandu esistu natiuni inteligente si libere, a caroru datoria sacra este se inaintedie in civilisatiune, se mérga cu pasi repedi spre lumina si libertate, sguduindu ori ce jugu, si resturnandu ori ce stavila, ce s'aru opune progressului seu.

Suntemu o natiune libera, domnii si stramosii nostri au luptatu seculi intregi pentru acésta libertate, multu sange romanescu s'a versatu, pentru a opri pe turci de a-si intinde conquistele dincóce de Dunare (si Europ'a ar' trebui se ne tiena contu de acésta) neci odata Romani'a n'a fostu provincia turcésca, plateamu unu tributu Turciei, cá se ne dè ajutoriu in tempu de resbelu, dér' credu, ca partea cea nobila nu apartiene aceluia, ce-si da armat'a pentru bani. In fine momentulu a sositu, candu potemu se scapamu si de acésta formalitate devenita inutile. Profitamu de acésta fericita ocasiune pentru a deveni o natiune complectu libera, pe candu fratii nostri sub arme suntu gatá, versandu-si sangele, a sustiené proclamatiunea nóstra de independentia, si a trebuitu se se gasésca o anima maghiara, pentru a trata tóte acesté de rebeliune si felonia.

Diarulu „Kelet" termina, numindu actualulu resbelu resbelu de banditi. Aci este singurulu punctu, unde me unescu si eu cu acelu organu, ca-ci de mai multe septemani, horde de banditi turci, predau neincetatu tiermii romani.

Socii, fratii, parintii, si copii nostri, 'si espunu viéti'a pe fiacare di, cautandu a apará patri'a nóstra de invasiunea hordeloru de banditi, cari trecundu Dunarea, la punctele neocupate de armata, fura vite, femei si copii (ce nu se potu aperá) si apoi fugu érasi inderetu cu aceea ce au furatu. Déca veri-unu resbelu a meritatu titlu de resbelu cu bandi, apoi este acesta.

Nu este multu, decandu femei si copii crestini, isgoniti din caminele loru din Turci'a, se refugiara urmariti de basi-bozuci, in ostrówele Dunarii, de unde fura scapati de soldati russi, cari alergara cu luntre spre ajutoriulu sermaneloru victime.

Predari si crudimi din partea hordeloru semilunei se petrecu dilnicu, si acele natiuni, ce au a suferí astu jugu odiosu, care de seculi 'si vérsa sangele pentru a-si scapá limb'a si nationalitatea, de cucerirea unei natiuni asiatice, acele natiuni crestine si sugrumate nu gasescu ele óre neci o córda simpatica in animele maghiare? Cu tóte astea maghiarii 'si iubescu tiér'a loru, si voiescu libertatea si marirea pentru densii! Candu unu omu 'si iubesce tiér'a, apoi se permita si altuia de a iubi pe a sea, candu dice cu amóre si mandria: „sumu unguru" se permita si celui-l'altu e dice: „sumu Romanu si iubescu totu ce esta romanu!"

Terminu aceste linii multiumindu din tóta anim'a dameloru romane din Transivani'a, pentru simpathiele ce ne aretara si primésca asecurarea, ca suntemu convinsi, ca chiaru déca ajutóriele materiale, ce voira a tramite bravei nóstre armate, nu ar' sosi la destinatiunea loru, acésta nu provine din indeferentia pentru noi: nu este culp'a loru, déca nu traiescu intr'o tiéra liberala!

Craiov'a, Maiu in 29, 1877.

Constantia Argetoyanu.

Noutati diverse.

— Concertulu arangiatu de „Reuniunea de cantari si de gimnastica" a romaniloru din Brasiovu in favórea soldatiloru raniti din Romani'a s'a tienutu Sambeta sér'a in 4/16 Iuniu c. ci, successu imbucuratoriu. Program'a constatatória din 9 piese pentru coru amestecatu de dame si barbatu unu duetu pentru sopranu si altulu „Belizaru" pentru tenoru si bassu, apoi din declamatiunea poesiei lui Alessandri „Balcanulu si Carpatulu", s'a esecutatu cu multa desteritate si precisiune. Cu deosebire corurile „Vivandier'a", apoi punctulu 4 din pies'a „Cruciatii", „Balcescu morindu" si „Hor'a Severinului" au storsu din sinulu publicului aplausele cele mai enthusiasmate. Inse si mai multu decatu catra aceste coruri s'a manifestatu complacerea si enthusiasmulu publicului catra duetturile esecutate de domn'a Carolin'a Lengeru si domnisiór'a Elen'a Padure, de Dr. N. Popu si Dr. N. Dima. Aici aplausele nu mai voiau se incete chiaru nice dupa repetirea pieseloru. Potemu deci dice, ca concertulu a reusitu nu numai spre deplin'a multiumire a numerosului si alesului publicu, ci si cu privire la scopu a avutu celu mai bunu resultatu, ce se poté sperá dela o intreprindere, care din capulu locului n'avea se contedie decatu pe concursulu publicului romanu; ca-ci si de astadata s'a doveditu, ca concetatianii nostri sasi si unguri mai bucurosu ar' concurge cu tóta averea loru pentru scopuri indreptate spre sterpirea romaniloru, decatu cá se dè cate 1 fl. pentru vindecarea raneloru si salvarea vietiei loru. Esceptiunile dela acésta regula au fostu si de asta-data asiá de pucine, incatu degetele dela o mana sunt prea multe spre a le enumerá. Apoi de pretinsii greci din Brasiovu nice n'amu mai face mentiune, déca n'amu voí se accentuamu impregiurarea, ca nice urma n'ar' mai esiste de ei, déca vitregimea tempuriloru nu da pe manile loru grasele fundatiuni romanesci, pre cari pana astadi le esploatédia in profitulu loru. Se va gasí inca odata acu si de acestu cojocu.

— **„Auror'a"** societate de imprumutu si pastrare in Naseudu. — Adunarea generale se va tiené in **15 Iuliu** a. c. st. n. in Nasseudu. Obiectele: Reportulu directorelui, cassiariului si comissiunei censuratórie de ratiuni; modificarea statutului in sensulu nóuei legi usurarie; primirea si demissiunarea de membrii, apoi pertractarea propuneriloru aducunde de consiliu. — Nasseudu, 14 Iuniu 1877. Consiliulu administratoriu.

Cursurile

la bursa in 19 Iuniu 1877 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5	fl.	94	cr	v. a.
Napoleoni	—	—	10	„	06 1/2	„	„
Augsburg	—	—	111	„	25	„	„
Londonu	—	—	125	„	85	„	„
Imprumutulu nationalu		—	66	„	40	„	„

Redactoru respundietoriu si Editoru

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.